



**การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ  
ของ องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดไชยศรี อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙**

**ขั้นตอนที่ ๑** การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการมีความเสี่ยงการทุจริต ค้นหากระบวนการงาน/โครงการซึ่งเป็นภารกิจของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ซึ่งอาจจะเป็นความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อนแต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

**ขั้นตอนที่ ๒** การกำหนดเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต นำกระบวนการงาน/โครงการจากขั้นตอนที่ ๑ มาระบุรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนการงาน/โครงการ นั้น และทำการระบุเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดการให้/รับ/เรียกรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตให้สามารถป้องกันความเสี่ยงการทุจริตได้ตรงจุด

**ขั้นตอนที่ ๓** การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการประเมินความเสี่ยงตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย ดังนี้ ➤ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปแบบของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

**ตัวอย่างโอกาสเกิดการทุจริต**

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้บางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

➤ **ผลกระทบ (Impact)** การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

**ตัวอย่างผลกระทบทางการเงิน**

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหาย.....บาท ถึง.....บาท
๔	ความเสียหาย.....บาท ถึง.....บาท
๓	ความเสียหาย.....บาท ถึง.....บาท
๒	ความเสียหาย.....บาท ถึง.....บาท
๑	ความเสียหาย.....บาท หรือน้อยกว่า

ตัวอย่างผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบในเรื่องความโปร่งใส มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชน
๓	หน่วยตรวจสอบภายในหรือภายนอกของหน่วยงานเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน / เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

➤ เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score (Likelihood x Impact)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

- สีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนนขึ้นไป)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต หลังจากระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ/โครงการแล้ว ต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานกำหนดไว้ในขั้นตอน ที่ ๓

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต) มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้น เพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริต โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่ประเมินไว้

การพิจารณาคำขอยกเว้นให้เข้ารับราชการ กรณีมีลักษณะต้องห้ามเป็นข้าราชการท้องถิ่น

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

➤ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้บางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

➤ ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐ อาจทำให้การพิจารณาคำขอยกเว้นให้เข้ารับราชการเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบในเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงานเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่เกิดความเสียหาย

การกำหนดเหตุการณ์และประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (Likelihood x Impact)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	การจัดทำบันทึกของเจ้าหน้าที่ เพื่อเสนอต่อ ก.อบต.เกี่ยวกับวินัยและจริยธรรม พิจารณา	นักทรัพยากรบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ เป็นเจ้าหน้าที่จัดทำบันทึกเสนอ ก.อบต. รู้จักกับผู้ยื่นคำขอ หรือมีการรับ/เรียก รับ สินบน เช่น เงิน ทอง ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดจากผู้ยื่นคำขอ หรือมี เหตุอื่นซึ่งมีสภาพร้ายแรงทำให้การ ดำเนินการจัดทำบันทึกของเจ้าหน้าที่ไม่ ถูกต้อง ไม่เป็นกลาง เสียความเป็นธรรม โดยเป็นคุณหรือโทษต่อผู้ยื่นคำขอ	๑	๕	๑ x ๕ = ๕ ปานกลาง

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (Likelihood x Impact)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๒	การพิจารณาและมีมติ ของ ก.อบต.เกี่ยวกับวินัย และจริยธรรม	ก.อบต.อาจมีการพิจารณา ที่ไม่เป็น กลางหรือเสียความเป็นธรรม เนื่องจาก เคยเป็นกรรมการที่พิจารณาลงโทษผู้ยื่น คำขอหรือรู้จักกับผู้ยื่นคำขอหรือได้รับ สินบน เช่น เงินทอง ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดจากผู้ยื่น คำขอ เป็นต้น	๒	๕	๒ x ๕ = ๕ สูง

### แผนการจัดการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
<b>๑. การจัดทำบันทึกของเจ้าหน้าที่เพื่อเสนอต่อ ก.อบต.เกี่ยวกับวินัยและจริยธรรมพิจารณา</b>			
การตรวจสอบการดำเนินการ ของเจ้าหน้าที่ในการทำ บันทึก เสนอ ก.อบต.เกี่ยวกับ วินัยและจริยธรรม	๑) เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้จัดทำบันทึกฯ ตรวจสอบ ความสัมพันธ์กับผู้ยื่นคำขอ กรณีพบว่ามีความสัมพันธ์ต่อ กัน ให้แจ้งผู้บังคับบัญชา เพื่อให้มอบหมายเจ้าหน้าที่คน อื่นดำเนินการแทนหรือ ดำเนินการอื่นใดเพื่อป้องกัน ความเสี่ยง การทุจริต ๒) การจัดทำบันทึกฯ ของ เจ้าหน้าที่ระบุเพียงข้อเท็จจริง ของเรื่องที่ยื่น โดยไม่มี ความเห็นส่วนตัวของที่ได้รับ มอบหมาย ๓) เจ้าหน้าที่เสนอบันทึกฯ ให้ ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น พิจารณาตรวจสอบความ ถูกต้องก่อนนำเข้าสู่ที่ประชุม ก.อบต.	๔๕ วัน	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ด้านวินัยของข้าราชการ ท้องถิ่น

มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
<b>๒. การพิจารณาและมีมติของ ก.อบต.เกี่ยวกับวินัยและจริยธรรม</b>			
การตรวจสอบความสัมพันธ์ ของกรรมการใน ก.อบต. เกี่ยวกับวินัยและจริยธรรม กับผู้ยื่นคำขอ	๑) เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตรวจสอบข้อมูลว่ามีกรรมการ คนใดมีสภาพอันอาจทำให้การ พิจารณาไม่เป็นกลางหรือเสีย ความเป็นธรรมหรือไม่ ๒) แจ้งกรรมการที่มีสภาพอัน อาจทำให้การพิจารณาไม่เป็น กลาง หรือเสียความเป็นธรรม ทราบ และไม่อยู่ร่วมพิจารณา คำขอยกเว้นเรื่องนั้น	๓๐ วัน	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ด้านวินัยของข้าราชการ ท้องถิ่น

นางสาวดวงกมล เกษสัจชัย ผู้จัดทำ

นักจัดการงานทั่วไป